

K O M U N I K A T
Z O M B U D I A N I A

Warszawa, lipiec 2010

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/104/2010

STOSUNEK DO RZĄDU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
4 lutego 2010 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W lipcu¹ opinie o urzędującym gabinecie niewiele się zmieniły. Odnotowaliśmy nieznaczny spadek poparcia dla rządu, natomiast akceptacja premiera Donalda Tuska utrzymuje się na poziomie sprzed miesiąca. Wzrosło przekonanie o skuteczności działań Rady Ministrów w sferze gospodarki. Tak wysoki poziom poparcia dla polityki obecnego gabinetu w tej dziedzinie notowaliśmy ostatnio przed dwoma laty.

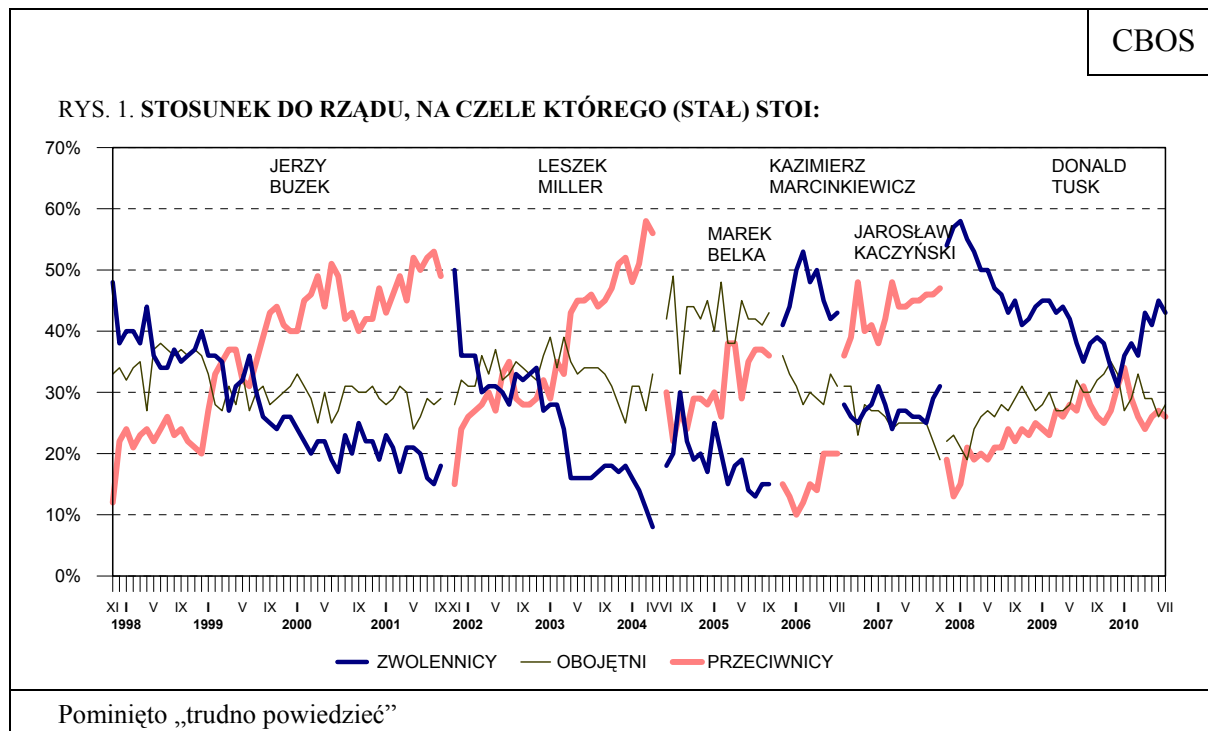
POPARCIE DLA RZĄDU

W porównaniu z poprzednim pomiarem stosunek do gabinetu Donalda Tuska nie zmienił się w sposób istotny. Nadal ankietowani zaliczający się do jego zwolenników (43%, spadek o 2 punkty) wyraźnie przeważają nad przeciwnikami (26%). Ponad jedna czwarta badanych (28%, wzrost o 2 punkty) deklaruje obojętny stosunek do rządu.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2009						2010							
	w procentach													
Zwolennicy	35	38	39	38	34	31	36	38	36	43	41	45	43	
Przeciwnicy	31	28	26	25	27	31	34	29	26	24	26	27	26	
Obojętni	30	30	32	33	35	33	27	29	33	29	29	26	28	
Trudno powiedzieć	4	4	3	4	4	5	3	4	5	4	4	2	3	

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (242) przeprowadzono w dniach 8 – 14 lipca 2010 roku na liczącej 899 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Do zwolenników rządu częściej niż inni zaliczają się ludzie młodzi, w wieku od 25 do 34 lat, mieszkańcy dużych, lecz nie największych miast (od 101 do 500 tys. ludności), badani z wyższym wykształceniem, ankietowani o miesięcznych dochodach powyżej 1500 zł *per capita*. W grupach społeczno-zawodowych urzędujący gabinet cieszy się największym poparciem wśród kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem.

Zwolenników rządu jest więcej niż w innych grupach wśród badanych niebiorących udziału w praktykach religijnych i wśród praktykujących jedynie kilka razy w roku. Pozytywny stosunek w tym względzie częściej niż inni wyrażają ankietowani o poglądach lewicowych.

Rząd Donalda Tuska ma stosunkowo najwięcej przeciwników wśród mieszkańców małych miast (do 20 tys. ludności), rolników oraz osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Wśród biernych zawodowo najczęściej krytykują go bezrobotni. Niezadowoleniem z gabinetu rządowego wyróżniają się też osoby często praktykujące religijnie i badani określający swoje poglądy jako prawicowe.

W potencjalnych elektoratach partyjnych rząd niezmiennie cieszy się największym poparciem wśród zwolenników PO. Jego akceptacja przeważa również w elektoracie SLD. Ankietowani sympatyzujący z PiS są najczęściej niechętni obecnej ekipie rządowej.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	89	1	9	1
SLD	61	11	28	0
PiS	9	67	24	0
Niezdecydowani	39	21	30	10
Niezamierzający głosować	25	25	43	7

Badani o niesprecyzowanych preferencjach partyjnych, którzy deklarują, że wzięliby udział w hipotetycznych wyborach parlamentarnych, jednak nie wiedzą, na kogo oddaliby głos, najczęściej wyrażają poparcie dla rządu. Wśród ankietowanych biernych politycznie dominuje obojętność wobec obecnego gabinetu.

AKCEPTACJA PREMIERA

Zadowolenie z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk, tak jak przed miesiącem wyraża 51% ankietowanych. W porównaniu z czerwcem nieznacznie zmniejszył się (o 2 punkty, do 36%) odsetek badanych krytykujących premiera.

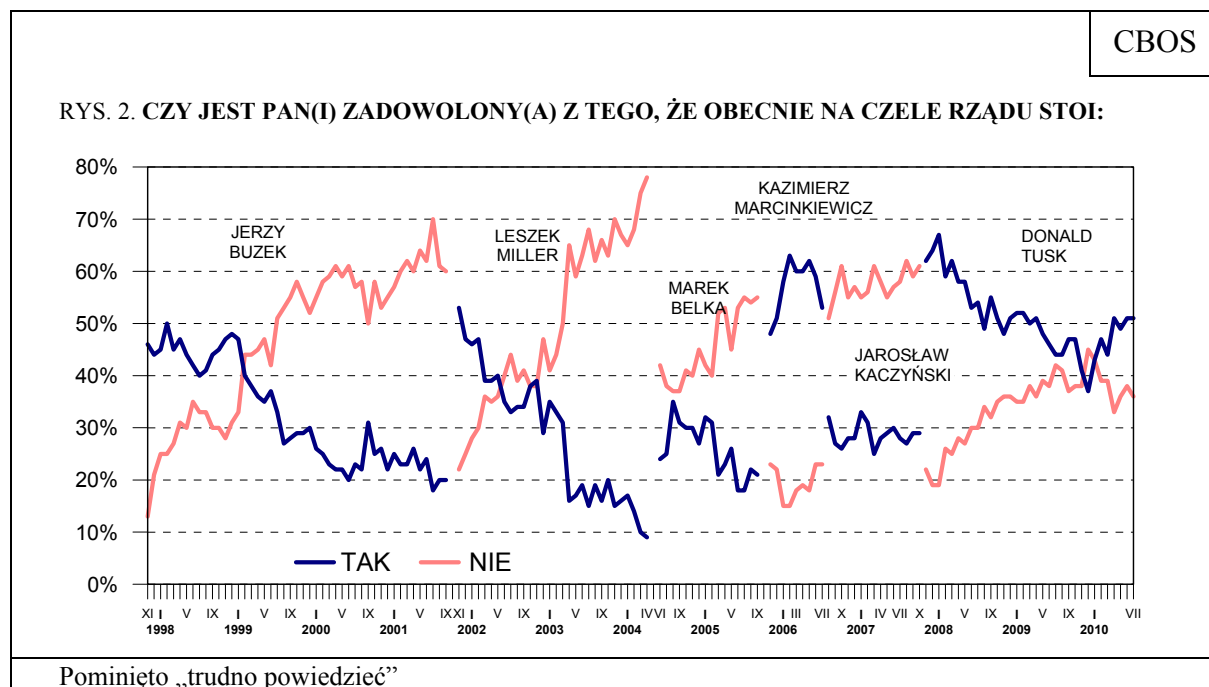

Tabela 3

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2009							2010						
	w procentach													
Tak	44	44	47	47	41	37	43	47	44	51	49	51	51	
Nie	42	41	37	38	38	45	43	39	39	33	36	38	36	
Trudno powiedzieć	14	15	16	15	21	18	14	14	17	16	15	11	13	

Akceptację premiera częściej niż inni wyrażają ludzie młodzi, w wieku od 25 do 34 lat, osoby z wyższym wykształceniem, respondenci dobrze sytuowani, o miesięcznych dochodach powyżej 1500 zł *per capita*. W grupach społeczno-zawodowych szef rządu ma największe poparcie wśród kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem. Zadowolaniem z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk, wyróżniają się badani nieuczestniczący w praktykach religijnych bądź praktykujący jedynie kilka razy w roku oraz ankietowani o poglądach lewicowych.

Dezaprobatę premiera częściej niż inni wyrażają ankietowani w wieku przedemerytalnym (mający od 55 do 64 lat), osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, mieszkańcy małych miast i wsi. W grupach społeczno-zawodowych krytycyzm wobec szefa rządu jest częstszy wśród rolników oraz bezrobotnych.

Powszechną akceptację premiera wyrażają sympatycy PO. Zadowolenie z tego, że prezesem Rady Ministrów jest Donald Tusk, zdecydowanie przeważa również wśród zwolenników SLD. Niechęć do premiera wyraźnie dominuje wśród ankietowanych popierających PiS.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	91	5	4
SLD	70	20	10
PiS	12	77	11
Niezdecydowani	55	28	17
Niezamierzający głosować	37	41	22

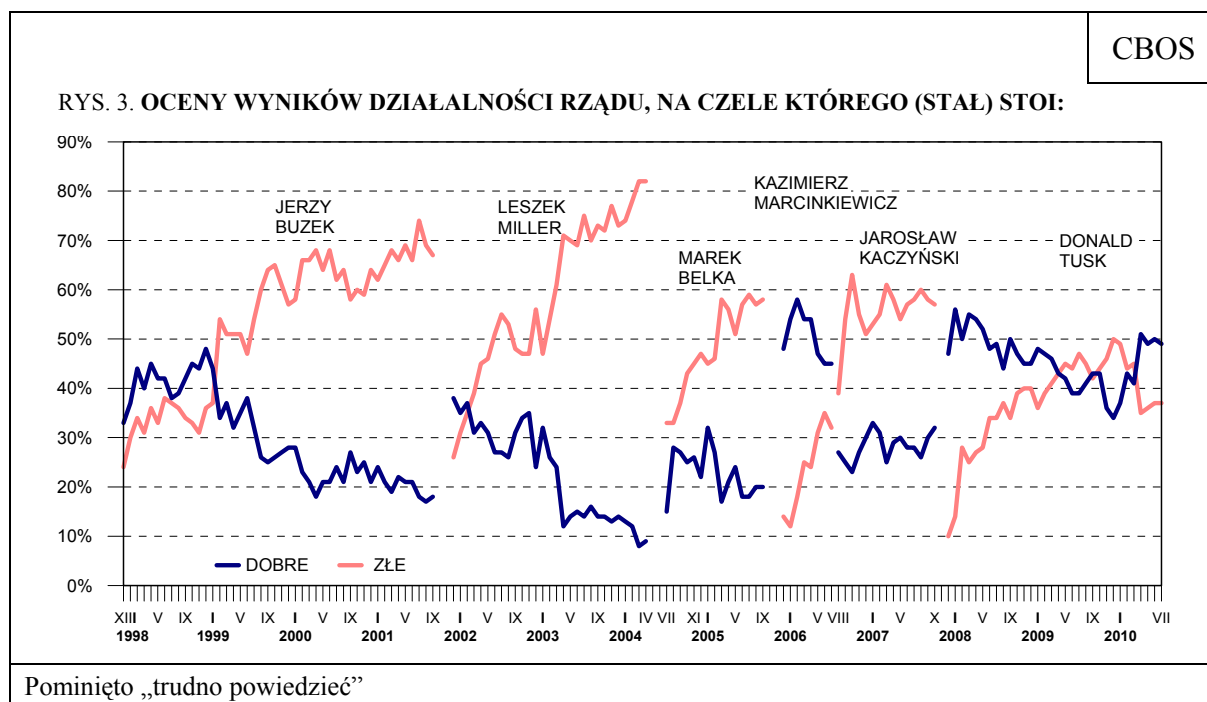
Ankietowani niemający sprecyzowanych preferencji partyjnych, ale deklarujący chęć udziału w hipotetycznych wyborach parlamentarnych w większości wyrażają aprobatę szefa rządu. Wśród respondentów biernych politycznie nieznacznie przeważa natomiast niezadowolenie z premiera.

OCENY DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

W stosunku do czerwca opinie o działalności rządu nie uległy zmianie. Jego dotychczasową aktywność dobrze ocenia co drugi ankietowany (49%), a ponad jedna trzecia badanych (37%) jest przeciwnego zdania.

Tabela 5

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2009						2010							
	w procentach													
Dobrze	39	41	43	43	36	34	37	43	41	51	49	50	49	
Źle	47	45	42	44	46	50	49	44	45	35	36	37	37	
Trudno powiedzieć	14	14	15	13	18	16	14	13	14	14	15	13	14	

Aktywność gabinetu Donalda Tuska jest na ogół dobrze oceniana w tych grupach społeczno-demograficznych, do których należą ankietowani popierający zarówno rząd, jak i osobę premiera. Największą akceptację działań obecnej ekipy rządowej notujemy wśród badanych w wieku od 25 do 34 lat, mieszkańców dużych miast, ankietowanych z wyższym wykształceniem. Jej praca jest najczęściej dobrze oceniana przez kadre kierowniczą i specjalistów z wyższym wykształceniem. Pozytywne opinie o działalności urzędującego

gabinetu częściej wyrażają osoby nieuczestniczące w życiu religijnym i badani o poglądach lewicowych.

Niezadowoleni z pracy rządu są przede wszystkim respondenci powyżej 65 roku życia, mieszkańcy małych miast i wsi, ankietowani z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Działania obecnej ekipy częściej niż inni krytykują rolnicy, a wśród biernych zawodowo – osoby bezrobotne. Zastrzeżenia do jej działalności zgłaszają też osoby uczestniczące kilka razy w tygodniu w praktykach religijnych i badani o poglądach prawicowych.

Tabela 6

Potencjalne elektoraty	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	86	6	8
SLD	68	19	13
PiS	15	77	8
Niezdecydowani	47	30	23
Niezamierzający głosować	35	43	22

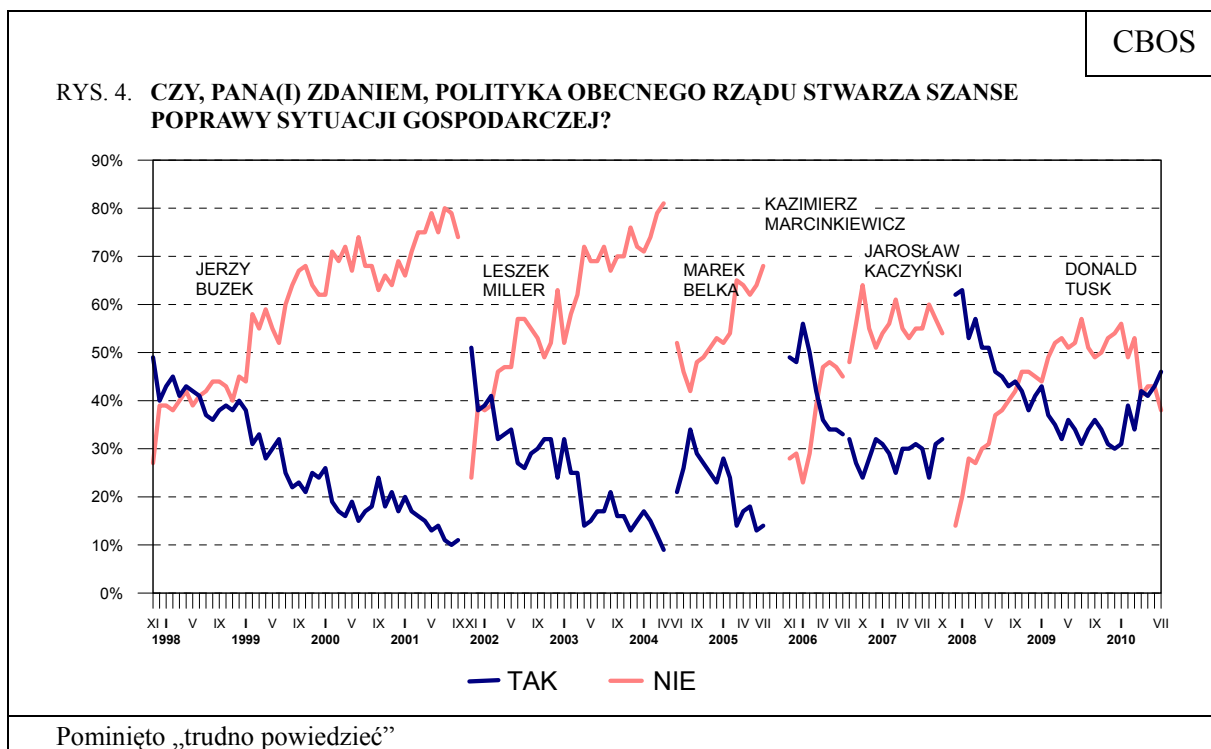
OCENY POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Od czerwca nieznacznie wzrosło (o 3 punkty procentowe) przekonanie o skuteczności działań rządu w sferze gospodarki. Obecnie politykę obecnego gabinetu w tej dziedzinie akceptuje 46% badanych. Ostatnio tak wysoki poziom poparcia dla polityki gospodarczej rządu notowaliśmy w czerwcu 2008 roku, pół roku po zaprzysiężeniu nowej Rady Ministrów. O 5 punktów (do 38%) zmniejszył się odsetek ankietowanych, którzy wątpią w szanse poprawy sytuacji gospodarczej w wyniku działań obecnego rządu.

Tabela 7

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej ?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2009						2010							
	w procentach													
Tak	31	34	36	34	31	30	31	39	34	42	41	43	46	
Nie	57	50	49	50	53	54	56	49	53	41	43	43	38	
Trudno powiedzieć	12	16	15	16	16	16	13	12	13	17	16	14	16	

Przekonanie, że polityka rządu sprzyja poprawie sytuacji gospodarczej w kraju, najczęściej wyrażają ankietowani w wieku od 25 do 44 lat, mieszkańcy miast, osoby o wysokich zarobkach. W grupach społeczno-zawodowych pogląd ten najczęściej prezentuje kadra kierownicza i specjaliści.

Sceptyczni wobec działań rządu w dziedzinie gospodarki są najczęściej badani powyżej 55 roku życia, mieszkańcy małych miast i wsi. Wśród pracujących najbardziej krytyczni są rolnicy, a w grupie biernych zawodowo – osoby bezrobotne.

W elektoratach partyjnych przekonanie o pozytywnym wpływie działań rządu na gospodarkę jest prawie powszechne wśród zwolenników PO. Tęgo zdania jest też niemal trzy czwarte sympatyków SLD. Potencjalni wyborcy PiS w zdecydowanej większości prezentują odmienny pogląd. Wśród ankietowanych o niesprecyzowanych preferencjach partyjnych przeważają osoby skłaniające się ku opinii o stymulującym dla gospodarki efekcie prac rządu, natomiast bierni politycznie wyrażają najczęściej odmienne zdanie.

Tabela 8

Potencjalne elektoraty	Oceny polityki gospodarczej rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	80	11	9
SLD	72	23	5
PiS	20	72	9
Niezdecydowani	44	27	29
Niezamierzający głosować	29	46	25

Pomimo nieznacznych wahań rząd Donalda Tuska cieszy się nadal wysokim, utrzymującym się od kwietnia, poparciem społecznym. Nadzwyczajne okoliczności, w których przyszło działać urzędującemu gabinetowi w ostatnich miesiącach – smoleńska katastrofa, powódź i przyspieszone wybory prezydenckie – nie pogorszyły jego społecznego odbioru.

W lipcu poprawiły się oceny polityki gospodarczej rządu. Co prawda odsetek ankietowanych przekonanych o stymulującej dla gospodarki roli działań gabinetu zwiększył się nieznacznie, jednak wyraźnie ubyło badanych wyrażających przeciwną opinię. Przekonanie o tym, że polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej, kształtowało się na tym poziomie dokładnie przed dwoma laty. Nadzieja na poprawę sytuacji gospodarczej może wynikać z oczekiwanej stabilizacji po lipcowych wyborach i sprzyjającego reformom układu sił na scenie politycznej.

Opracował
Marcin HERRMANN

A N E K S

Tabela 1

		Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska? Czy jest Pan(i) jego:				Liczba osób
		zwolennikiem	przeciwnikiem	czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		43	26	28	3	891
Płeć	Mężczyźni	46	26	26	2	422
	Kobiety	40	26	30	5	469
Wiek	18-24 lata	37	25	35	3	121
	25-34	53	18	25	4	161
	35-44	44	27	27	2	134
	45-54	46	23	29	2	160
	55-64	40	34	23	3	148
	65 lat i więcej	35	29	31	5	167
Miejsce zamieszkania	Wieś	33	26	35	6	344
	Miasto do 20 tys.	35	31	33	1	118
	20-100 tys.	51	23	24	3	169
	101-500 tys. 501 tys. i więcej mieszk.	56 50	24 25	18 24	2 1	145 116
Wykształcenie	Podstawowe	30	25	38	7	226
	Zasadnicze zawodowe	33	33	32	2	226
	Średnie	48	24	25	3	305
	Wyższe	70	18	13		134
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	75	12	13		64
	Średni personel, technicy	70	17	14		29
	Pracownicy adm.-biurowi	47	25	24	4	57
	Pracownicy usług	40	31	27	1	65
	Robotnicy wykwalifikowani	42	20	36	2	108
	Robotnicy niewykwalifik.	33	29	38		50
	Rolnicy Pracujący na własny rach.	23 53	35 34	40 9	3 4	48 36
Bierni zawodowo	Renciści	39	25	30	6	61
	Emeryci	39	31	27	3	202
	Uczniowie i studenci	41	20	32	8	70
	Bezrobotni	33	36	31		50
	Gospodynie domowe i inni	42	14	34	10	51
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	52	25	22	1	126
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	46	25	28	2	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	52	23	24	2	194
	prywatnym gosp. rolnym	24	36	40		48
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	28	31	38	4	144
	501-750	35	33	31	1	127
	751-1000	44	26	27	3	169
	1001-1500	47	22	28	3	150
	Powyżej 1500 zł	65	21	12	1	129
Ocena własnych war. mater.	Złe	29	34	34	3	132
	Średnie	40	25	32	3	407
	Dobre	51	23	22	3	353
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	25	40	30	5	39
	Raz w tygodniu	38	30	28	4	412
	1-2 razy w miesiącu	45	29	23	3	133
	Kilka razy w roku	50	19	29	2	203
	W ogóle nie uczestniczy	50	15	31	4	104
Poglądy polityczne	Lewica	57	17	26	1	163
	Centrum	43	23	32	2	294
	Prawica	44	38	18	1	266
	Trudno powiedzieć	27	21	40	12	169

Tabela 2

		Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że obecnie na czele rządu stoi Donald Tusk?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		51	36	13	892
Płeć	Mężczyźni	54	35	11	422
	Kobiety	48	36	16	470
Wiek	18-24 lata	49	35	16	121
	25-34	57	30	13	161
	35-44	50	36	15	135
	45-54	52	34	14	160
	55-64	47	42	11	148
	65 lat i więcej	49	38	13	167
Miejsce zamieszkania	Wieś	45	39	16	344
	Miasto do 20 tys.	44	43	13	118
	20-100 tys.	58	28	14	169
	101-500 tys.	57	33	10	145
	501 tys. i więcej mieszk.	55	33	12	116
Wykształcenie	Podstawowe	46	36	18	226
	Zasadnicze zawodowe	38	47	15	226
	Średnie	56	34	10	305
	Wyższe	68	21	11	135
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	75	16	9	65
	Średni personel, technicy	64	26	10	29
	Pracownicy adm.-biurowi	57	30	12	57
	Pracownicy usług	42	48	10	65
	Robotnicy wykwalifikowani	46	39	15	108
	Robotnicy niewykwalifik.	47	39	14	50
	Rolnicy	34	51	16	48
	Pracujący na własny rach.	52	36	12	36
Bierni zawodowo	Renciści	47	30	24	61
	Emeryci	51	40	9	202
	Uczniowie i studenci	54	28	18	70
	Bezrobotni	41	52	7	50
	Gospodynie domowe i inni	56	19	26	51
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	52	35	13	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	49	37	14	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	56	32	12	194
	prywatnym gosp. rolnym	39	47	14	48
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	41	43	16	144
	501-750	44	42	14	127
	751-1000	54	33	13	169
	1001-1500	56	32	11	150
	Powyżej 1500 zł	64	28	7	129
Ocena własnych war. mater.	Złe	40	43	17	132
	Średnie	49	36	15	407
	Dobre	57	32	11	353
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	24	53	23	39
	Raz w tygodniu	46	42	13	413
	1-2 razy w miesiącu	55	34	11	133
	Kilka razy w roku	58	29	13	203
	W ogóle nie uczestniczy	59	21	19	104
Poglądy polityczne	Lewica	66	27	7	163
	Centrum	54	34	12	294
	Prawica	47	45	9	266
	Trudno powiedzieć	37	33	30	169

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		49	37	14	891
Płeć	Mężczyźni	54	35	11	422
	Kobiety	43	38	18	469
Wiek	18-24 lata	47	35	18	121
	25-34	57	31	12	161
	35-44	47	37	16	134
	45-54	51	35	14	161
	55-64	43	41	15	148
	65 lat i więcej	44	43	13	166
Miejsce zamieszkania	Wieś	46	40	14	344
	Miasto do 20 tys.	35	48	17	118
	20-100 tys.	54	32	14	168
	101-500 tys.	58	28	14	145
	501 tys. i więcej mieszk.	50	34	16	116
Wykształcenie	Podstawowe	42	39	19	226
	Zasadnicze zawodowe	38	47	15	227
	Średnie	53	35	12	305
	Wyższe	68	20	12	133
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	71	19	11	64
	Średni personel, technicy	67	20	13	29
	Pracownicy adm.-biurowi	51	38	11	57
	Pracownicy usług	43	44	13	65
	Robotnicy wykwalifikowani	48	32	21	108
	Robotnicy niewykwalifik.	41	39	19	50
	Rolnicy	36	53	11	48
	Pracujący na własny rach.	55	32	13	36
Bierni zawodowo	Renciści	47	36	17	61
	Emeryci	46	42	12	201
	Uczniowie i studenci	53	31	16	70
	Bezrobotni	37	55	8	50
	Gospodynie domowe i inni	45	30	25	51
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	53	32	15	126
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	51	35	14	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	54	30	15	194
	prywatnym gosp. rolnym	40	50	10	48
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	39	47	14	144
	501-750	43	45	12	127
	751-1000	50	35	15	169
	1001-1500	56	32	13	150
	Powyżej 1500 zł	61	30	9	128
Ocena własnych war. mater.	Źłe	36	50	14	132
	Średnie	44	38	17	407
	Dobre	58	30	12	352
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	25	64	11	39
	Raz w tygodniu	44	40	15	412
	1-2 razy w miesiącu	50	42	8	132
	Kilka razy w roku	55	29	15	204
	W ogóle nie uczestniczy	58	22	20	104
Poglądy polityczne	Lewica	60	30	10	162
	Centrum	53	36	11	295
	Prawica	46	44	10	266
	Trudno powiedzieć	34	33	33	169

Tabela 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		46	38	16	895
Płeć	Mężczyźni	51	37	12	423
	Kobiety	42	39	19	472
Wiek	18-24 lata	47	36	17	121
	25-34	50	35	15	161
	35-44	50	36	14	137
	45-54	46	38	16	162
	55-64	43	41	16	148
	65 lat i więcej	42	41	17	167
Miejsce zamieszkania	Wieś	42	40	18	345
	Miasto do 20 tys.	35	44	21	118
	20-100 tys.	50	36	13	169
	101-500 tys.	55	31	14	145
	501 tys. i więcej mieszk.	53	37	10	117
Wykształcenie	Podstawowe	43	36	21	226
	Zasadnicze zawodowe	37	47	17	228
	Średnie	48	38	14	306
	Wyższe	64	26	9	135
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	73	21	7	65
	Średni personel, technicy	63	27	10	29
	Pracownicy adm.-biurowi	43	42	15	57
	Pracownicy usług	43	45	13	66
	Robotnicy wykwalifikowani	42	40	17	108
	Robotnicy niewykwalifik.	49	30	21	50
	Rolnicy	28	58	14	48
	Pracujący na własny rach.	55	38	7	36
Bierni zawodowo	Renciści	41	40	20	62
	Emeryci	44	40	16	202
	Uczniowie i studenci	47	36	18	70
	Bezrobotni	38	45	18	50
	Gospodynie domowe i inni	50	23	27	51
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	51	33	17	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	50	40	10	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	51	37	13	195
	prywatnym gosp. rolnym	36	50	15	48
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	38	49	12	144
	501-750	38	44	18	127
	751-1000	45	41	13	169
	1001-1500	52	33	15	150
	Powyżej 1500 zł	67	25	8	130
Ocena własnych war. mater.	Złe	38	45	17	133
	Średnie	41	43	16	408
	Dobre	56	29	15	353
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	25	53	22	39
	Raz w tygodniu	43	39	19	414
	1-2 razy w miesiącu	43	44	13	133
	Kilka razy w roku	53	37	9	204
	W ogóle nie uczestniczy	59	23	18	105
Poglądy polityczne	Lewica	63	29	8	164
	Centrum	48	40	12	296
	Prawica	47	38	15	266
	Trudno powiedzieć	26	42	32	169